

ພະແນກປິ່ນປົວມີລູກຍາກ

I. ນິຍາມ:

ພາວະມີລູກຍາກໝາຍເຖິງຄູ່ຜົວເມຍບໍ່ສາມາດຖືພາພາຍຫຼັງມີເພດສຳພັນຢ່າງສະໝໍ່າສະເໝີ ສະເລ່ຍ2-3 ຄັ້ງຕໍ່ອາທິດໂດຍບໍ່ມີການຄຸມກຳເນີດຢ່າງນ້ອຍ1ປີ

ພາວະມີລູກຍາກຂັ້ນ1 (Primary infertility) ໝາຍເຖິງຍັງບໍ່ເຄີຍຖືພາມາກ່ອນ

ພາວະມີລູກຍາກຂັ້ນ2 (Secondary infertility) ໝາຍເຖິງເຄີຍຖືພາມາກ່ອນ, ລູກ ຫຼື ເອົາລູກອອກ ຫຼັງ1ປີບໍ່ສາມາດຖືພາແມ່ນຢູ່ໃນພາວະມີລູກຍາກ

ໝາຍເຫດ: ກໍລະນີເມຍມີອາຍຸຫຼາຍກວ່າ35ປີ ຫຼັງ6ເດືອນທີ່ຢາກໄດ້ລູກແຕ່ບໍ່ສາມາດຖືພາແມ່ນຢູ່ໃນ ພາວະມີລູກຍາກ ຫຼື ຮູ້ສຸກເຫດທີ່ມີລູກຍາກຊັດເຈນແລ້ວແມ່ນບໍ່ຄວນໄລ່ໄລຍະເວລາອີກ ຄວນມາກວດແລະ ປິ່ນປົວໂດຍໄວ

II. ການກຽມຄວາມພ້ອມກ່ອນການປິ່ນປົວມີລູກຍາກ

ການດູແລ ແລະ ປິ່ນປົວຄູ່ຜົວເມຍມີລູກຍາກ ຈຳເປັນຕ້ອງໄດ້ຮັບຄວາມຮ່ວມມືຈາກທັງຜົວ ແລະ ເມຍ ,ເພື່ອ ຈະໄດ້ອະທິບາຍໃຫ້ທັງ2ຄົນເຂົ້າໃຈຂັ້ນຕອນ ແລະ ຄວາມສຳຄັນຂອງການຄົ້ນຫາສາເຫດ, ຈະໄດ້ແຍກຖາມ ປະຫວັດຄົນລະເທື່ອເພາະມີປະຫວັດສ່ວນໂຕບາງເລື່ອງທີ່ຕ່າງຝ່າຍບໍ່ຢາກໃຫ້ອີກຝ່າຍຮູ້

1. ການຖາມປະຫວັດ

ປະຫວັດອະດີດເຄີຍແຕ່ງງານ, ໄລຍະເວລາແຕ່ງງານ ແລະ ເຄີຍຖືພາມາກ່ອນ ຫຼື ບໍ່, ເຄີຍຄຸມ ກຳເນີດມາກ່ອນບໍ່, ການເຈັບທີ່ກ່ຽວຂ້ອງກັບການມີລູກຍາກເຊັ່ນ: ອັກເສບຜິດຜ້າທ້ອງນ້ອຍ, ພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງ ເພດສຳພັນ, ເຄີຍຜ່າຕັດຜິດຜ້າທ້ອງ ແລະ ຜິດຜ້າທ້ອງນ້ອຍຄືໄສ້ຕິ່ງ, ກ້ອນເປົ້າຮັງໄຂ່ ຫຼື ກ້ອນເປົ້າມົດລູກ ເພາະ ອາດຈະມີການຕິດຕາມມາ.

ປະຫວັດປະຈຳເດືອນ: ເລີ່ມເປັນປະຈຳເດືອນຕອນອາຍຸຈັກປີ, ປະຈຳເດືອນສະໝໍ່າສະເໝີຫຼືບໍ່, ອາການຜິດປົກກະຕິທີ່ຮ່ວມກັບປະຈຳເດືອນ

ປະຫວັດເພດສຳພັນ: ຄວາມຖີ່ທ່າງຂອງການມີເພດສຳພັນ, ປົກກະຕິ 2-3ຄັ້ງຕໍ່ອາທິດ

2. ການກະກຽມກ່ອນມາກວດ

- ບັດປະຈຳໂຕ ຫຼືສຳມະໂນຄົວ (ສຳເນົາ)
- ໃບສົມລົດ (ສຳເນົາ)
- ເມຍມາກວດພະຍາດຍິງ (ເຊົາເປັນປະຈຳເດືອນ2-3ມື້)
- ຜົວງົດມີເພດສຳພັນ 3 - 5ມື້ ເພື່ອມາກວດວິເຄາະອະຈຸສີ

III. ການກວດຮ່າງກາຍ ແລະ ກວດພາຍໃນ

- ກວດຮ່າງກາຍທົ່ວໄປ: ນ້ຳໜັກ, ລວງສູງ ເພື່ອເບິ່ງຄ່ານ້ຳໜັກມາດຕະຖານ (BMI) ເຊັ່ນ: ຕຸ້ຍ, ຈ່ອຍ, ປົກກະຕິ ຫຼື ນ້ຳໜັກເກີນ, ການເຕີບໂຕສົມກັບອາຍຸຫຼືບໍ່ ໂດຍສະເພາະການພັດທະນາອະໄວຍະວະ ເພດຂອງຮ່າງກາຍ
- ຂັ້ນຕອນການກວດສຳລັບຜູ້ຍິງ: ເບິ່ງລັກສະນະຂອງອະໄວຍະວະເພດໂດຍລວມ, ໃສ່ສົບເປັດ ເບິ່ງຊ່ອງຄອດ ແລະ ປາກມົດລູກວ່າມີການອັກເສບຫຼືບໍ່, ກວດລົງຂາວຫາພະຍາດຕິດຕໍ່ທາງເພດສຳພັນ, ຄຳເບິ່ງຂະໜາດຂອງມົດລູກ, ການເຄື່ອນໄຫ້ໄປມາ ແລະ ເອໂກ້ເບິ່ງມົດລູກ, ຮັງໄຂ່.
- ຂັ້ນຕອນການກວດສຳລັບຜູ້ຊາຍ: ກວດວິເຄາະອະສຸຈິ (ດ້ວຍການຊ່ວຍໂຕເອງ)
- ກວດວິເຄາະ: ຖ່າຍລັງສີເບິ່ງທໍ່ສິ່ງໄຂ່ (ມື້ທີ8ນັບຈາກມື້ເປັນປະຈຳເດືອນມື້ທຳອິດ (LMP) ແລະ ບໍ່ຮ່ວມເພດກ່ອນມາຖ່າຍລັງສີ), ກວດເລືອດ: ນ້ຳຕານ, TSH, T3T4, CBC, VDR, HBsAg... ແລະ ອື່ນໆ ຕາມຄວາມເໝາະສົມຂອງແຕ່ລະກໍລະນີ

IV. ການປິ່ນປົວ

ກໍລະນີມີຄວາມຜິດປົກກະຕິຂອງຮັງໄຂ່ ຫຼື ທໍ່ສິ່ງໄຂ່ ຈະໄດ້ຜ່າຕັດສ່ອງກ້ອງຜັງມົດລູກ ແລະ ຜ່າຕັດຜ່ານທໍ່ ເພື່ອລອກກ້ອນເປົ້າຮັງໄຂ່ ຫຼື ແກ້ໄຂໃຫ້ທໍ່ສິ່ງໄຂ່ໃຫ້ລ່ວງຜ່ານ

ກິນຢາກະຕຸ້ນໄຂ່: ເມື່ອເປັນປະຈຳເດືອນມື້ທີ2ຫາມື້ທີ5 ຈະຕ້ອງໄດ້ມາເອໂກ້ເບິ່ງໄຂ່ກ່ອນທີ່ຈະໄດ້ຮັບ ຢາ clomiphene citrate 50mg ເລີ້ມ 50mg / ມື້ ກິນ 5ມື້, ສາມາດເພີ່ມປະລິມານຮອດ 150mg / ມື້, ຫຼັງຈາກນັ້ນນັດໃຫ້ມາແທກໄຂ່ມື້ທີ 12-15 ຂອງປະຈຳເດືອນ, ຂະໜາດຂອງໄຂ່ທີ່ຕັ້ງ > 18mm, ຂະໜາດເຍື້ອເມືອກມົດລູກທີ່ດີ 7-12mm , ນັດມື້ໃຫ້ຮ່ວມເພດ 4ເດືອນລຽນຕິດ . ຖ້າບໍ່ປະສົບຜົນສຳເລັດ ຈະປ່ຽນການປິ່ນປົວໂດຍການເຮັດ IUI (ສິດນ້ຳເຊື້ອເຂົ້າໃນຜັງມົດລູກ)